

Praksisfaglighed i læreruddannelsen

Session 2: Praksisfaglighed i ny LU – hvordan integrerer vi praksisfaglige dimensioner i didaktikken og undervisningen på læreruddannelsen?

1.Marts 2023 Odense
National læreruddannelseskongference
Bolette Kremmer Hansen
Københavns professionshøjskole

Formål og program for session

Praksisfaglighed kan lægge op til stor kompleksitet og flertydighed, der gør det vigtigt at arbejde konkret og kritisk med begrebet. (Jensen, 2022)

Derfor skal vi sammen i dag drøfte, hvordan vi på læreruddannelsen kan undervise praksisfagligt og hvordan vi kan understøtte at vores studerende lærer at tilrettelægge praksisfaglig undervisning i skolen?

Hvordan gør vi?

Rammesættende oplæg

Workshop

Opsamling i mindre grupper

Praksisfaglighed – et policy-begreb

Aftale om styrket praksisfaglighed i skolen (Regeringen, 2018)

Udfordringer med inklusion og flere børn og unge mistrives i skolens fællesskaber

To diskurser præger begrebet

- 1) en politisk som handler sammenhængskræft og behov for faglærte
- 2) en pædagogisk, som handler om elevernes deltagelsesmuligheder, om dannelse, pædagogik og didaktik.

Praksisfaglighed – et begreb i udvikling

Praksisfaglighed - på vej mod en definition

Praksisfaglighed er en dimension i skolens undervisning, som handler om at give eleverne mulighed for at **gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer** eller **gennemføre konkrete praktiske aktiviteter** i eller uden for skolens kontekst.

Praksisfaglighed har til formål at understøtte elevernes opnåelse af konkrete **praktiske færdigheder** og samtidig være **en del af den faglige indlæring**.

Praksisfaglig undervisning vil ofte være karakteriseret ved en eller flere af disse punkter:

- En kropslig og aktiv tilgang til undervisningen
- Problembaserede eller anvendelsesorienterede aktiviteter
- Fremstilling af et produkt eller afvikling af en aktivitet
- Samarbejde med erhverv og samfund uden for skolen

‘Når nu begrebet blev lanceret i 2018. og den nuværende undervisningsminister går så stærkt ind for praksisfaglighed og kloge hænder, kunne han jo foreslå sin kollega i uddannelses- og forskningsministeriet at sætte nogle midler af til at få defineret begrebet og undersøgt, hvad det kan bruges til.’

L. Qvortrup, 2702 2023
Skolemonitor

Tingleff, I. fra EVA (sept, 2022)

Praksisfaglighed i grundskolen

Praksisfaglighed i undervisningen

For at understøtte elevernes praksisfaglighed skal undervisningen tilstræbe praksisnærhed, relevans og kropslig erkendelse gennem iscenesættelse af læringsrummet. F.eks.:

- *Udenfor grundskolen:* Udførelsen af autentiske handlinger og udarbejdelsen af produkter i en praksis/arbejdsplads – koblet med refleksion over teori, fag og erfaring
- *I grundskolen:* Læringssituationer, der knytter an til noget autentisk for eleverne, og hvor eleverne gennem udførelse og udarbejdelse af handlinger og produkter skaber en relation til erfaringer, fag og teori
- *I og udenfor grundskolen:* Læringssituationer, der aktivt skaber sanseindtryk/erfaringer og lægger op til refleksion med et eller flere fags begreber og bearbejdning med et eller flere fags metoder

Praksisfaglig refleksionsmodel, STUK

Modellen blev udviklet i forlængelse af nationalt udviklingsprojekt 2019 - 2020

Hvad forventes vores dimittender at kunne?

Handling og produkt

Praksisfaglighed indeholder et element af handling.

Handling kan være det, eleven gør for at afprøve en idé, for at få en ting til at ske eller for at skabe et produkt.

Praksisfaglighed rummer også en skaben af produkter, der både kan være håndgribelige ting eller udvikling inden for teknologi og digitale medier.

(Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet, 2020, s. 12)

Hvad forventes vores dimittender at kunne?

Teori og fag

‘Når kroppens erfaringer og elevernes handlinger og produkter kobles til teorier og fag, udtrykkes en praksisfaglig læring.

Eleverne kan bruge teorier og fag for at skabe forståelser og sætte ord og begreber på de handlinger og produkter, som de skaber’

STUK, 2020, s. 12

‘Fag omfatter langt mere end teori, viden og begreber. Et fag omfatter også et bestemt fagsprog, bestemte praksisser, æstetikker og en etik.’

(Knudsen, 2018, I Hansen og Jensen, 2021, s. 14)

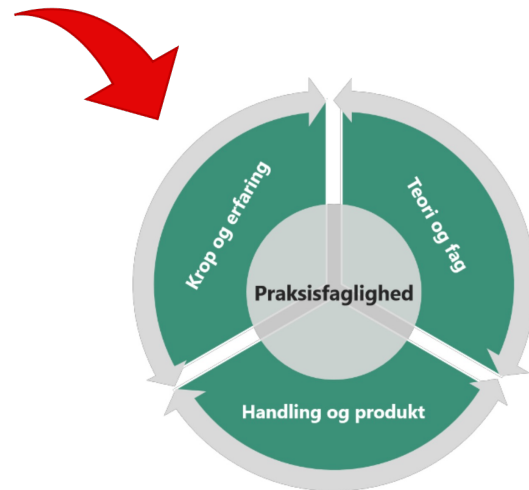
Hvad forventes vores dimittender at kunne?

‘I praksisfaglighed er hele elevens krop med, når der skal læres. Læringen foregår i samspil med kroppens aktivitet og den erfaring, der dannes ved at handle, gøre og udføre et fag.’

(STUK, 2020, s. 12)

Det betyder at kunnen og gøren bliver et udgangspunkt for at visualisere og materialisere viden og kunnen i forskellige udtryksformer.

Krop og erfaring

Anvendelsesorienteret tilgang til læring koblet på kontekster

- Arbejdsmarked (færdigheder, håndværk, viden i relation til professioner)
- Uddannelse (studieforberedende elementer)
- Samfund (at være medborger og aktiv deltager i et demokratisk samfund)
- Hverdags- og fagligt liv (mestre funktioner og forståelser i hverdagen)

Fagene skal åbne for verden og skabe sammenhæng mellem elev, skole, hverdagsliv, uddannelse og samfund

Stk 43 Elementer, som skal prioriteres i grundfaglighed: ... det praktisk-musisk , den studerendes fagpersonlige dannelse som lærer.... med henblik på at understøtte alle børns trivsel, udvikling og deltagelsesmuligheder

Stk 44 Områder, som skal prioriteres i alle undervisningsfag: praktisk/musiske, kreative og anvendelsesorienterede aspekter af undervisningen

Praksisfaglighed i læreruddannelsen

En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen

Aftale om en reform af
læreruddannelsen
13. september 2022

Teoretiske perspektiver på praksisfaglighed

Erfaringslæring

Problemorienteret og –baseret læring

Kreativitet

Æstetisk læring og praktisk musiske fag

Teori – praksis relationen og
relationskompetence

Praktiske elementer/ materialitet

(Jensen, 2022)

**Praksisfaglighed
findes ikke som
defineret pædagogisk
eller didaktisk begreb
i
forskningslitteraturen**

Forskergruppen bag
projektet
Praksisfaglighed i skolen
har udledt seks
pædagogiske og
didaktiske nøgleord

Hvordan kan vi udvikle praksisfaglighed i læreruddannelsens fag?

- At lære *gennem* i stedet for at lære *om*
- Kropsligt, kreativt og undersøgende arbejdsformer både gennem tradition og eksperiment
- Læring ved at skabe løsninger til virkelighedsnære problemstillinger
- Teori-praksis relation som didaktisk valg
- Materialiteter, som ramme for og udtryk for læring
- Anerkende flere videnformer

Gennem praksisfaglighed viste det sig, at lærernes opmærksomhed på sanselige, kropslige og praktiske (=æstetiske) dimensioner i deres undervisningspraksis som helhed blev mere udtalt.(...) Det rejser ligeledes spørgsmålet, om både fagene selv og selve det at undervise kan ses som praksisser, der indeholder skabende sider (performativitet og formgivning i bred forstand.)

Om grundskoleprojektet i Jensen, 2022, s.119

Spørgsmål 1:

Hvordan kan du som læreruddanner undervise praksisfagligt i dit fag?

Spørgsmål 2

Hvordan kan vi understøtte at vores studerende lærer at tilrettelægge praksisfaglig undervisning?

Drøftelse i

3 persons-grupper

Brug 10 minutter på spørgsmål 1, giv gerne eksempler og skriv noter på post its

Brug 10 minutter på spørgsmål 2
Skriv vigtigste pointer på post-its

Deling af pointer ved bordene

Udnævn en bord-forperson, som styrer tiden!

Tag en runde ved bordet, hvor I gruppevis fortæller om de vigtigste pointer fra jeres drøftelse.

3 minutter pr gruppe

Tag gerne foto af jeres papir og post its til eget brug.

Lad gerne papirerne ligge på bordene.

Kilder:

- Aftale om styrket praksisfaglighed i skolen (Regeringen, 2018)
- Hutters, C. (2021): Hvad betyder praksisfaglige kompetencer for de unges fremtid? Webinar 2. november, STUK
- Vejledning til vurdering af elevernes uddannelsesparathed, STUK, 2018.
- Praksisfaglighed i skolen – en forundersøgelse, Danmarks Evalueringsinstitut 2019
- Praksisfaglighed i skolen – Øg elevernes valgparathed. KL, 2019.
- Hansen, B.K. og Jensen, J.J. (red.) (2021)Praksisfaglighed i læreruddannelsen. Udviklingsprojekt. <https://www.ucviden.dk/da/publications/praksisfaglighed-i-læreruddannelsen-udviklingsprojekt>
- Jensen, J.B. og Rasmussen, A (2019): Forskningskortlægning – litteraturreview 1.0. Prologio
<https://www.prologio.com/play/4089>
- Jensen, J.B. (red), 2022) Perspektiver på praksisfaglighed. Skoleudvikling og forandring på tværs. Aalborg Universitetsforlag.
- Knudsen, L.E. D. (2018): Relationer mellem teori og praksis i pædagogisk og lærerfagligt arbejde. Akademisk forlag
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. (2020). Praksisfaglighed i skolen: Vidensopsamling. <https://emu.dk/sites/default/files/2020-07/GSK.%20Praksisfaglighed.%20Vidensnotat.pdf>

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE